

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Școala Postliceală Ecologică „Sfântul Ștefan”
Craiova, str. Adrian Păunescu, nr. 16, tel./fax : 0351413031
www.scoalașantulștefan.ro
e-mail: secretariat@scoalașantulștefan.ro

**“Working together for a green,
competitive and inclusive Europe”**

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN DOLJ
Școala Postliceală Ecologică „Sfântul Ștefan” Craiova

**CURRICULUM
ÎN DEZVOLTARE LOCALĂ**

**ANUL I DE STUDIU
învățământ postliceal**

NURSING GENERAL 2

Domeniul de pregătire profesională: SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ PEDAGOGICĂ
Calificarea profesională: ASISTENT MEDICAL GENERALIST

Autori,

Prof. Gheorghe Iuliana

Prof. Olaru Tanți

Prof. Hoge Daniela

Prof. Ostroveanu Janina Roxana

2022 – 2023

Anexa 1 la Regulamentului de avizare a CDL nr.

FIȘA DE EVALUARE A CURRICULUMULUI ÎN DEZVOLTARE LOCALĂ

Instituția de învățământ: Școala Postliceală Sfântul Ștefan Craiova

Denumirea operatorului economic/instituției publice partenere: S.C.J.U. CRAIOVA

Titlul CDL: NURSING GENERAL 2

Tipul de CDL: Aprofundare

Profilul/Domeniul de pregătire: Sănătate și asistență pedagogică

Calificarea profesională: Asistent medical generalist

ANUL: I de învățământ postliceal

Autorii:

- Școala Postliceală Ecologică "Sfântul Ștefan" Craiova:

Prof. Gheorghe Iuliana; Prof. Olaru Tanți; Prof. Hogeia Daniela; prof. Ostroveanu

Janina Roxana

- S.C.J.U. CRAIOVA

CRITERII ȘI INDICATORI DE EVALUARE

CRITERII/ INDICATORI	DA	NU	DA, cu recomandare
I. Respectarea structurii standard a programei prin includerea următoarelor secțiuni			
Nota de prezentare			
Lista unităților de rezultate ale învățării din SPP vizate			
Rezultatele învățării exprimate în termeni de cunoștințe, abilități și atitudini			
Conținuturile învățării (asociate rezultatelor învățării prevăzute)			
Situațiile de învățare			
Lista minimă de resurse materiale			
Sugestiile metodologice (inclusiv exemple de activități de învățare și de metode didactice folosite în procesul de predare/învățare)			
Sugestii privind evaluarea (metode de evaluare și de instrumente/itemi de evaluare)			
Bibliografie			

Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România
Proiect: 2021-EY-PCVET-0004 „Performing training in hospitals”

II. Elemente de calitate			
Concordanța cu nevoile de formare identificate la nivel local			
Conținutul notei de prezentare			
*oportunitatea parcurgerii CDL			
*Concordanța cu resursele disponibile la nivelul unității de învățământ și ale operatorului economic/instituției publice partenere			
Corelarea rezultatelor învățării cu conținuturile			
Corelarea rezultatelor învățării cu situațiile de învățare			
Adecvarea exemplelor de metode de predare/învățare cu demersul didactic propus			
Adecvarea modalităților de evaluare la demersul didactic propus			

NOTĂ: Pentru a fi supus avizării și aprobării proiectul de programă trebuie să întrunească criteriul I, pentru toți indicatorii, și criteriul II pentru minimum 5 indicatori.

Avizul comisiei metodice a ariei curriculare „Tehnologii” - Prof. As. Manuela FIRA

Avizul Consiliului de Administrație al școlii - Președinte, Prof. Georgeta ACHIM

Avizul agentului economic - Președinte, As. Principal Viorel GAVRILESCU

Aviz științific,

.....

Data.....

I. Datele de identificare ale CDL-ului: Nursing general 2

1. Instituția de învățământ: Școala Postliceală Sfântul Ștefan Craiova
2. Denumirea operatorului economic/instituției publice partenere: **S.C.J.U. CRAIOVA**
3. Titlul CDL: Nursing general 2

Recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator

4. Tipul de CDL: *Aprofundare*
5. Profilul/Domeniul de pregătire: *Sănătate și asistență pedagogică*
6. Calificarea profesională: ***Asistent medical generalist***
7. Anul I de *învățământ postliceal*
8. Număr de ore: *240 ore/an (învățământ clinic) - Trunchi Comun*
120 ore/an Aprofundare

9. Autorii:

- Școala Postliceală Sfântul Ștefan Craiova:

prof. Olaru Tanți, prof. Ostroveanu Janina Roxana

- S.C.J.U. CRAIOVA

1. Notă de prezentare

Denumirea calificării: *ASISTENT MEDICAL GENERALIST*

Nivelul de pregătire: *învățământ postliceal*

Numărul de ore alocat modulului: *240 ore/an (învățământ clinic)*

Scopul modulului CDL:

Scopul pentru care se propune un astfel de CDL este acela că facilitează dobândirea cunoștințelor, abilităților și competențelor profesionale prin activități de instruire preponderent practice, în cadrul unei echipe, în contact direct cu un individ sănătos sau bolnav, care îi sunt absolut necesare unui viitor specialist - asistent medical generalist.

Deoarece apar frecvent situații problematice, în activitatea cotidiană a fiecărei persoane (activitate practică, profesională, educativă etc.) și mai ales în activitatea desfășurată de elevi la o instituție sanitară, instruirea va fi una coordonată, care să aibă ca obiect toate aspectele rolului de asistent medical generalist în materie de îngrijiri de sănătate și care trebuie să fie efectuată prin colaborarea și sub supravegherea personalului medical calificat precum și a profesorilor instructori de practică din școală.

Orele de instruire se recomandă a se desfășura în sălile de nursing din unitatea de învățământ și / sau în cabinete de specialitate de la unitatea medicală, dotate conform recomandărilor precizate în unitățile de rezultate ale învățării, menționate mai sus.

Rolul CDL-ului în pregătirea de specialitate a elevului și argumentarea parcurgerii sale în anul de studiu, în unitatea de învățământ respectivă, în zona/localitatea respectivă:

În pregătirea de specialitate a elevului, acest CDL are **rolul** de a aprofunda cunoștințele, abilitățile și atitudinile necesare angajării pe piața muncii ca asistent medical generalist (ocupație specificată în SPP-urile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 din domeniul de pregătire profesională *Sănătate și asistență pedagogică*) sau continuarea pregătirii într-o calificare de nivel superior.

Situații de învățare care răspund nevoilor de formare identificate împreună cu instituția publică parteneră a unității de învățământ.

Situațiile de învățare care răspund nevoilor de formare identificate împreună cu instituția sanitară parteneră sunt:

- Lucrări de laborator și aplicații practice - Exerciții practice de identificare și pregătire a materialelor necesare recoltării produselor bio-patologice pentru examene de laborator.
- Lucrări de laborator și aplicații practice - Aplicații practice de identificare și pregătire a pacientului în vederea recoltării produselor bio-patologice pentru examene de laborator.
- Lucrări de laborator și aplicații practice - Aplicații practice de efectuare practică a tehnicii puncției venoase și recoltare a produselor bio-patologice pentru examene de laborator.
- Exerciții practice de completare a documentelor după recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator.
- Lucrări de laborator și aplicații practice - Aplicații practice de aplicare a măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă.
- Lucrări practice - Aplicații practice de monitorizare și notare a parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative.

Scurtă descriere a nevoilor de formare cărora le corespunde CDL-ul și a rezultatelor învățării suplimentare și/sau aprofundate/extinse propuse a fi dobândite, precum și lista unităților de rezultate ale învățării din SPP

Din analiza de nevoi prezente și viitoare pentru formarea profesională a elevilor în domeniul *sanitar* și a așteptărilor unităților medicale a apărut necesitatea studiului de aprofundare privind recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator.

Lista unităților de rezultate ale învățării din SPP:

- **URÎ 15: Recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator:**

2. Tabel de corelare dintre rezultatele învățării și conținuturile învățării

Rezultate ale învățării propuse spre aprofundare			Conținuturile învățării	Situatii de învățare
Cunoștințe	Abilități	Atitudini		
15.1.2. <i>Prezentarea investigațiilor de baza în</i>	15.2.2. Selectarea investigațiilor de bază în nursing	15.3.1. Manifestarea interesului pentru însușirea temeinică a tehnicilor de nursing	2. Investigații Recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator:	Exerciții practice de identificare și pregătire a materialelor necesare recoltării produselor bio-patologice pentru

Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România
Proiect: 2021-EY-PCVET-0004 „Performing training in hospitals”

<p><i>nursing</i></p> <p>15.1.3. Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor</p> <p>15.1.4. Prezentarea documentelor de evidență și îngrijire a pacienților</p>	<p>15.2.3. Executarea tehnicilor de îngrijire și a investigațiilor respectând standardele în vigoare</p> <p>15.2.4. Completarea documentelor de evidență și îngrijire a pacienților</p>	<p>și a investigațiilor de bază</p> <p>15.3.2. <i>Asumarea responsabilității pentru efectuarea corectă și în siguranță a tehnicilor de nursing și investigațiilor</i></p> <p>15.3.3. Conștientizarea importanței completării documentelor de evidență și îngrijire a pacienților pentru asigurarea fluxului informațional în grupul de lucru</p>	<p>☐ Recoltarea sângelui prin puncție venoasă pentru examene biochimice, hematologice, serologice, bacteriologice</p> <p>☐ Recoltarea urinei pentru examen sumar urină, proba Addis, urocultură</p> <p>☐ Recoltarea materiilor fecale pentru examen parazitologic, coprocultură, probe de digestie, proba Adler</p> <p>☐ Recoltarea exsudatului faringian; recoltarea sputei pentru examen citologic, bacteriologic</p> <p>☐ Recoltarea secrețiilor purulente din plagă</p> <p>☐ Recoltarea vărsăturilor pentru examen toxicologic.</p>	<p>examene de laborator.</p> <p>Exerciții practice de identificare și pregătire a pacientului în vederea recoltării produselor bio-patologice pentru examene de laborator.</p> <p>Exerciții practice de efectuare a tehnicii recoltării produselor bio-patologice pentru examene de laborator.</p> <p>Exerciții practice de completare a documentelor după recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator.</p>
<p>15.1.10. Experiență clinică adecvată</p>	<p>15.2.11. Capacitatea de a participa la formarea practică</p>	<p>15.3.9. Analizarea calității asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist</p>	<p>FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE</p> <p>☐ <i>Organizarea și planificarea activității de îngrijire a bolnavilor</i></p> <p>☐ <i>Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă</i></p> <p>☐ <i>Monitorizarea și notarea parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative.</i></p> <p>☐ <i>Participarea la activități specifice de îngrijire - tratamente sub supraveghere</i></p> <p>☐ <i>Realizarea de acțiuni educative cu pacienții /</i></p>	<p>Exerciții practice de aplicare a măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă.</p> <p>Exerciții practice de monitorizare și notare a parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative.</p> <p>Exerciții practice de participare la activități specifice de îngrijire - tratamente sub supraveghere .</p>

			<i>familia pentru un stil de viață sănătos.</i> ☐ <i>Stabilirea diagnosticelor de nursing, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire pentru 3 pacienți.</i>	
--	--	--	---	--

- Lista minimă de resurse materiale:
 - Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui cursant: computer/laptop, conexiune internet, videoproiector
 - Tablă, markere, coli, cretă etc.
 - Filme didactice. Planșe.
 - Manechine. Manechine. Simulatoare .
 - Dosare de îngrijire, portofolii, documente specifice activității de instruire și pregătire în domeniu, responsabilități și norme de conduită, documente medicale de evidență și îngrijire a bolnavilor, fișe de protecția muncii individuale .
 - Studii de caz, situații problematizate, exemple de bune practici, dosare de îngrijire.
 - Materiale pentru recoltarea produselor bio-patologice pentru examene de laborator.

3. Sugestii metodologice

- Informații cu rolul de a orienta cadrul didactic/tutorele asupra modalităților de dezvoltare a rezultatelor învățării exprimate în termeni de cunoștințe, abilități și atitudini prin intermediul conținuturilor prevăzute

Conținuturile modului **NURSING GENERAL 2** vor fi abordate într-o manieră flexibilă, ținând cont de particularitățile colectivului de elevi cu care se lucrează și de nivelul inițial de pregătire al acestora.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului **NURSING GENERAL 2**, în funcție de dificultatea temelor, de nivelul de cunoștințe anterioare ale elevilor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor de către colectivul instruit, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în spitale (clinici /secții medicale sau chirurgicale) și în alte instituții sanitare, sub responsabilitatea asistenților profesori și cu cooperarea și asistența altor asistenți calificați.

Modulul **NURSING GENERAL 2** are o structură elastică, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Se recomandă ca pregătirea să se facă în sălile de instruire din unitatea de învățământ, dotate conform recomandărilor de mai sus și în unitățile sanitare cu care școala încheie contracte de colaborare, conform normelor în vigoare.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;

Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.

Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;

Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 15 - NURSING GENERAL 2** sunt din categoria:

- competențe de comunicare în limba română și în limba maternă*
- competențe de bază de matematică, științe și tehnologie*
- competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere*
- competențe sociale și civice*
- competențe antreprenoriale*
- competența de a învăța să înveți*

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. **Exemple de metode moderne de învățare** care pot fi utilizate în activitatea didactică: Metoda Jigsaw (Mozaicul), SINELG, Tehnica 3/2/1. Hărțile conceptuale, Studiul de caz clinic, Portofoliul, Metoda R.A.I (Răspunde- Aruncă- Interoghează) etc.

EXEMPLU DE METODĂ DE ÎNVĂȚARE

Exemplificare metoda JIGSAW (MOZAICUL)

Metoda JIGSAW (MOZAICUL) reprezintă o strategie bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Fiecare elev are o sarcină de lucru în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi. Metoda necesită utilizarea unui material în formă scrisă (de exemplu un text din manualul de nursing sau fișa tehnică) și structurarea clasei în grupuri de 4- 5 elevi.

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
15.1.3. Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor.	15.2.3. Executarea tehnicilor de îngrijire și a investigațiilor respectând standardele în vigoare	15.3.2. Asumarea responsabilității pentru efectuarea corectă și în siguranță a tehnicilor de nursing și a investigațiilor.

Activitatea de învățare:

Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor, a documentelor de evidență și îngrijire a pacienților

Obiective:

- Să identifice etapele standard de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor
- Să descrie fiecare etapă de execuție
- Să realizeze corelația dintre etapele de execuție ale unei tehnici, investigații
- Să completeze documentele de evidență și îngrijire a pacientului

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart. Foi de flipchart. Markere

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

Pregătirea materialului de lucru. Profesorul stabilește tema de studiu *Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor* și o împarte în 5 subteme. Realizează o fișă de text pe care trece cele 5 subteme propuse și care va fi oferită fiecărui elev din echipă.

Subteme:

1. Informarea pacientului și obținerea acordului acestuia
2. Selectarea materialelor și instrumentelor necesare, a documentelor de evidență și îngrijire a pacientului
3. Efectuarea tehnicii respectând etapele standard de execuție și normele de igienă și protecție
4. Supravegherea și îngrijirea bolnavului după tehnică
5. Reorganizarea locului de muncă

Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 5 elevi. Fiecare elev din echipă, primește un număr de la 1 la 5 și are ca sarcină să studieze în mod independent subtema corespunzătoare numărului său. De exemplu, elevii cu numărul 1 din toate echipele de învățare formate, vor aprofunda subtema cu numărul 1, cei cu numărul 2 vor studia subtema numărul 2, și așa mai departe.

Constituirea grupurilor de experți. După studiul independent, elevii cu același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate tema împreună. Elevii discută pe baza datelor și materialelor avute la dispoziție, se consultă acolo unde nu știu sau au nelămuriri, dacă este cazul sunt ajutați de profesor.

Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare. Fiecare elev transmite cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor din echipă. Elevii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

Prezentarea rezultatelor, faza demonstrației. Grupele prezintă rezultatele întregii clase, notează ideile pe foi de flipchart. La sfârșitul orei elevii trebuie să cunoască întregul text de studiat privind etapele de execuție ale unei tehnici/ investigații.

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modulului – evaluare inițială.

Instrumente de evaluare inițială pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului. Exemple: *întrebări; chestionare; teste grilă*

b. În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Pentru **evaluarea continuă**, se propun următoarele instrumente : teste de verificare a cunoștințelor cu: itemi cu alegere simplă/ multiplă, itemi cu alegere duală, itemi de completare, itemi de rezolvare de probleme, întrebări structurate, itemi de tip pereche; studiul de caz clinic, fișe de lucru, prezentare de caz clinic, fișe de evaluare/ autoevaluare, jurnalul elevului, portofoliul.

c. Finală

Realizată printr-o *lucrare* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor. Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: *Chestionare* - cu grile de evaluare/autoevaluare. *Proiectul* - prin care se evaluează metodele de lucru, documentarea, utilizarea corespunzătoare a materialelor și instrumentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport; poate fi realizat individual sau în grup. *Studiul de caz clinic* - contribuie la confirmarea justetei sau eficienței unui mod de acțiune, profesional și social, la întărirea și încurajarea acțiunii, a unui comportament, a unei conduite. *Portofoliul* - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare, proiecte personale etc.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora		
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa individuală, fișa de evidență și îngrijire, foi flipchart, marker pentru prezentarea rezultatelor	30%
			Studierea în mod independent a etapelor standard de execuție a tehnicilor de nursing	70%
			Total	100%

Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România
Proiect: 2021-EY-PCVET-0004 „Performing training in hospitals”

2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Respectarea etapei standard de execuție și a normelor de igiena și protecție prezentată de profesor	20%
			Discutarea etapelor de execuție a tehnicilor de nursing, investigațiilor	40%
			Colaborarea cu membrii echipei inițiale de învățare	40%
			Total	100%
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	25%
			Prezentarea ideilor esențiale din sarcina realizată, pe foi flipchart	20%
			Argumentarea pertinenta a activității realizate	30%
			Asimilarea și transmiterea corecta a informațiilor	25%
			Total	100%
			Total	100%

Fișa de evaluare a activității Criterii de apreciere a performanței:	Punctajul obținut
1. Selectarea materialelor de lucru: fișă individuală, fișă de evidență, foi flipchart, marker, pentru prezentarea rezultatelor	0
2. Studiarea în mod independent a etapelor de execuție a tehnicilor de nursing, investigațiilor	0
3. Respectarea etapelor de lucru prezentate de profesor	0
4. Discutarea etapelor de execuție în cadrul fiecărui grup de lucru (grup de experți)	0
5. Colaborarea cu membrii echipei inițiale de învățare	0
6. Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	0
7. Prezentarea ideilor esențiale din sarcină realizată, pe foi de flipchart	0
8. Argumentarea activității realizate	0
9. Asimilarea și transmiterea corectă a informațiilor	0

□ SUGESTII BIBLIOGRAFICE

1. *** Asociația de Nursing din Romania, *Proceduri de Nursing*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2009
2. *** LEMON ,Capitolul 4: *Procesul de nursing și documentarea*, 1996
3. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
4. Iftimovici, Radu, *Istoria medicinei*, Editura All, București, 1994
5. Linda Jual Carpenito - Moyet(2012) , *Diagnostics infirmiers*, Editura Elsevier- Masson
6. Marcean, Crin (coord.), *Manual de nursing pentru elevii din anul I ai Școlilor Postliceale Sanitare*, Editura All Educațional, București
7. Pascal Hallouet, Jerome Eggers, *Fiches de soins infirmiers*, Editura Elsevier Masson